

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 353/2013-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. B., K., zastúpeného advokátkou E. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 1 Dso 2/2012 z 21. januára 2012, ako aj jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. B. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2013 doručená sťažnosť JUDr. J. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou E. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – odvolacieho

disciplinárneho senátu (ďalej len „odvolací disciplinárny senát“) sp. zn. 1 Dso 2/2012 z 21. januára 2013 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ako aj jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“).

Ku skutkovému stavu disciplinárneho konania vedeného proti nemu sťažovateľ uviedol: «Bývalý predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici („navrhovateľ“) podal dňa 27. 11. 2009 proti sťažovateľovi na Najvyšší súd Slovenskej republiky – Disciplinárny súd, návrh na začatie disciplinárneho konania pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov („ZoS“), z dôvodu zbytočných prietahov v štyroch trestných veciach, s návrhom na uznanie viny a uloženie disciplinárneho opatrenia – preloženie na súd nižšieho stupňa [§117 ods. 5 písm. a) ZoS.]

Prvostupňový disciplinárny súd („PDS“) po štyroch ústnych pojednaniach, rozhodnutím sp. zn. 2 Ds 11/2009 zo dňa 06. 04. 2011 vyhovel disciplinárnemu návrhu („rozhodnutie zo dňa 06. 04. 2011“).

Na základe odvolania disciplinárne stíhaného sudcu odvolací disciplinárny súd („ODS“) rozhodnutím sp. zn. 2 Dso 3/2011 z 31. 10. 2011 podľa § 131 ods. 4 ZoS zrušil rozhodnutie PDS a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol („rozhodnutie z 31. 10. 2011“.)

Dňa 13. 12. 2011 podaním, ktoré bolo urobené elektronicky, navrhovateľ (súčasný predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici), vzal v súlade s § 120 ods. 9 ZoS disciplinárny návrh späť.

Poukázal najmä na rozhodnutie ODS z 31. 10. 2011 a o. i. uviedol: „odvolací disciplinárny súd prihliadol na množstvo vecí, ktoré boli sudcovi pridelené na konanie a rozhodnutie v rokoch 2007-2009, na pridelenie reštančných vecí po odchádzajúcom sudcovi, zohľadnil množstvo skončených vecí ako aj neúspešnú snahu sudcu riešiť nepriaznivý stav v senáte podaním námietok voči neprimeranému počtu vecí v senáte, pričom došiel k záveru, že sudca nemohol v každej jednotlivéj veci, a teda najmä vo veciach

sp. zn. 1T 25/1999, 5T 2/2004, 5 To 4/2009 a 5 To 12/2009 konať bez priedahov, pričom všetky tieto skutočnosti nasvedčujú tomu, že sudca JUDr. J. B. neporušil svoju sudcovskú povinnosť konať bez zbytočných priedahov zavinene.

Vzhľadom na to, že disciplinárny súd je viazaný právnym názorom, ktorý vo svojom rozhodnutí vyslovil odvolací disciplinárny súd, pričom navrhovateľ nedisponuje inými dôkazmi, ktoré by mohli dodatočne zmeniť skutkový stav tak, aby vec mohla byť posúdená inak, beriem v plnom rozsahu späť návrh na začatie disciplinárneho konania a disciplinárne konanie navrhujem zastaviť“.

Keďže názor sťažovateľa o neopodstatnenosti disciplinárneho stíhania od samého začiatku posilňovali, okrem iného, aj právny názor v rozhodnutí ODS z 31. 10. 2011 a stanovisko navrhovateľa vyjadrené v späťvzátí návrhu, na ústnom pojednávaní pred PDS dňa 14. 12. 2011 požiadal, aby bol oslobodený.

PDS však na tomto ústnom pojednávaní rozhodol, že disciplinárne konanie proti sťažovateľovi zastavuje, pretože disciplinárny návrh bol vzatý späť („rozhodnutie zo 14. 12. 2011“).

Na základe odvolania sťažovateľa, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia PDS a oslobodenia, ODS bez ústneho pojednávania rozhodnutím sp. zn. 1 Dso 2/2012 zo dňa 21. 01. 2013 podľa § 131 ods. 4 ZoS rozhodol tak, že odvolanie zamietol (ďalej aj „namietané rozhodnutie ODS“ alebo „rozhodnutie ODS z 21. 01. 2013“.)»

Najvyšší súd Slovenskej republiky – prvostupňový disciplinárny senát (ďalej len „prvostupňový disciplinárny senát“) v rozhodnutí sp. zn. 2 Ds 11/2009 zo 14. decembra 2011 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) podľa sťažovateľa v podstatnom poukázal na skutočnosť, že predseda krajského súdu (ďalej len „navrhovateľ“) vzal návrh na disciplinárne konanie voči sťažovateľovi späť a navrhol konanie zastaviť. Prvostupňový disciplinárny senát vyslovil právny názor, podľa ktorého späťvzatie návrhu tvorí prekážku v ďalšom konaní a súd nemá inú možnosť, len konanie zastaviť, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ žiadal, aby bol pre nedostatok zavinenia spod disciplinárneho previnenia oslobodený.

V odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažovateľ uviedol tieto rozhodujúce skutočnosti:

„1. Vzhľadom na závažné zistenia v prospech sudcu uvedené v rozhodnutí ODS z 31. 10. 2011 sme žiadali jeho oslobodenie (str. 1, str. 2 ods. 1.).

2. Navrhovateľ s poukazom na právny názor v označenom rozhodnutí ODS v ďalšom konaní pred PDS vzal návrh späť (lebo nedisponuje inými dôkazmi, aby vec mohla byť posúdená inak) a alternatívne súhlasil aj s oslobodením sudcu (str. 2 ods. 2, 3.)

3. Ide o stret dvoch dôvodov pre ukončenie disciplinárneho konania (oslobodenie a zastavenie) a vzhľadom na postupnosť dôvodov ukončenia disciplinárneho konania, ktoré sú uvedené v § 129 ZoS, treba dať prednosť skoršiemu dôvodu, t. zn. oslobodeniu podľa ods. 4 pred zastavením podľa ods. 6; oslobodeniu treba dať prednosť aj preto, lebo je to pre sudcu priaznivejšie (str. 2-3.)

4. S ohľadom na § 150 ods. 2 ZoS možno primerane aplikovať aj § 239 ods. 2 TP (str. 3 predposledný odsek.)

5. Oslobodenie sudcu by bolo aj v súlade s princípom rovnakého zaobchádzania, poukazujúc na inú obdobnú disciplinárnu vec (2 Ds /2005), kde bol sudca napokon oslobodený, hoci tomu predchádzalo právoplatné zastavenie konania pre oneskorenosť disciplinárneho návrhu; odlišné rozhodovanie v obdobných prípadoch by znamenalo porušenie ústavnej zásady rovnosti (str. 3 posledný odsek; str. 4 prvý odsek.)

6. PDS na ústnom pojednávaní dňa 14. 12. 2011 po späťvzatí návrhu zo strany navrhovateľa ďalej pokračoval v konaní a smeroval k tomu, aby vo veci meritórne rozhodol (str. 4 ods. 2.)

7. Sudca v odvolaní žiadal, aby ODS zrušil napadnuté rozhodnutie PDS a sudcu oslobodil (str. 4 ods. 3.)

8. Sudca tiež žiadal náhradu trov disciplinárneho konania (str. 4-5.).“

Odvolací disciplinárny senát v napadnutom rozhodnutí zamietol odvolanie sťažovateľa, pričom v podstatnom uviedol, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, prvostupňový disciplinárny senát nemal inú možnosť ako disciplinárne konanie zastaviť, pretože nemal právny titul konať a využitie dispozitívnej zásady navrhovateľom možno prirovnať k procesnej situácii uvedenej v §239 Trestného poriadku – späťvzatiu obžaloby

prokurátorom. Akceptovaním právneho názoru sťažovateľa o postupnej „hierarchii“ rozhodovacích dôvodov uvedených v §129 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) by podľa názoru odvolacieho disciplinárneho senátu existovali popri sebe dve rozhodnutia. Vo vzťahu k veci vedenej pod sp. zn. 2 Ds 8/2005, na ktorú sťažovateľ poukazoval, odvolací disciplinárny senát uviedol, že procesný stav v uvedenej veci bol diametrálne odlišný.

S argumentáciou sťažovateľa uvedenou v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu sa odvolací disciplinárny súd vysporiadal takýmto spôsobom: „Na argumentáciu odvolateľa... (stret dôvodov ukončenia disciplinárneho konania a potreba prednosti oslobodenia pred zastavením konania), ODS odpovedá tak, že takéto riešenie je neprijateľné, lebo by popri sebe existovali dve rozhodnutia...

K tomu uvádzame: tvrdenie ODS o neprijateľnosti takéhoto riešenia (lebo by potom vlastne existovali popri sebe dve rozhodnutia), je neopodstatnené. Ak súd rozhodne napr. o oslobodení, potom už predseda nemôže zastavovať konanie (a tiež naopak). Existencia dvoch rozhodnutí popri sebe je právne nepredstaviteľná.

Na argumentáciu odvolateľa... o potrebe primeraného uplatnenia § 239 ods. 2 TP, ODS vôbec neodpovedá. ODS však uvádza, že späťvzatie návrhu v disciplinárnom konaní možno prirovnať k procesnej situácii uvedenej v § 239 TP – späťvzatiu obžaloby prokurátorom...

K tomu uvádzame: keďže k späťvzatiu návrhu navrhovateľom v disciplinárnom konaní došlo až po začatí ústneho pojednávania (na piatom ústnom pojednávaní), nemožno to prirovnať k späťvzatiu obžaloby prokurátorom podľa § 239 ods. 1 TP, pretože toto je možné iba do začatia hlavného (a teda ústneho) pojednávania. Späťvzatie návrhu v disciplinárnom konaní po začatí ústneho pojednávania možno prirovnať iba k § 239 ods. 2 TP o ustúpení prokurátorom od obžaloby po začatí hlavného pojednávania.

Argumentáciu odvolateľa... o potrebe oslobodenia, aj s prihliadnutím na princíp rovnakého zaobchádzania a ústavnú zásadu rovnosti (s poukazom na inú disciplinárnu vec – 2 Ds 8/2005) - ODS neakceptuje s tým, že procesný stav v označenej disciplinárnej veci bol diametrálne odlišný...

K tomu uvádzame, že problém ústavnej zásady rovnosti a jej riešenia nie je vyčerpaný iba porovnávaním postavenia dvoch účastníkov – sudcov (ako disciplinárne stíhaných sudcov), v dvoch disciplinárnych veciach – kde sa eventuálne môže javiť ako odlišný. Problém ústavnej zásady rovnosti však treba riešiť aj pri porovnávaní postavenia účastníkov (navrhovateľa a disciplinárne stíhaného sudcu) v jednej, t. zn. tejto disciplinárnej veci a analyzovať z hľadiska rovnosti strán v konaní (viď ďalej text sťažnosti).

Na argumentáciu odvolateľa... (že na piatom ústnom pojednávaní pred PDS dňa 14. 12. 2011 PDS vlastne pokračoval v konaní, a mohol teda rozhodnúť aj v merite veci) ODS nereaguje vôbec.

Na zásadnú požiadavku odvolateľa..., aby bolo rozhodnutie PDS zo 14. 12. 2011 zrušené a sudca spod návrhu oslobodený, ODS odpovedá tak, ako je uvedené vyššie v bodoch 1, 2, 3 a 7 jeho rozhodnutia:

- po zvážení všetkých okolností významných pre rozhodnutie, táto požiadavka nie je dôvodná;*
- PDS po doručení späťvzatia návrhu nemal inú možnosť, ako konanie zastaviť;*
- späťvzatím návrhu vzniká situácia, že niet právneho titulu ďalej vo veci konať;*
- keď navrhovateľ vzal návrh späť v zmysle zákona, ODS je povinný rešpektovať dispozičné právo navrhovateľa.*

Len pre upresnenie... poukazujem na to, že navrhovateľ doručil späťvzatie návrhu elektronicky dňa 13. 12. 2011, t. j. deň pred určeným termínom ústneho pojednávania, toto svoje elektronické podanie však potvrdil písomne predložením originálu podania (a aj ústne do zápisnice) až na ústnom pojednávaní na PDS dňa 14. 12. 2011. PDS preto mohol o späťvzatí konať až dňa 14. 12. 2011 a to s ohľadom na ust. § 62 ods. 1 TP.

K podstate argumentácie ODS uvedenej vyššie v bodoch 1, 2, 3 a 7 uvádzame, že:

- ODS nezvážil všetky okolnosti významné pre rozhodnutie, pretože ignoroval ústavné aspekty veci;*
- keby ODS tieto okolnosti zvážil, mohol dospieť k záveru, že existuje aj iná možnosť ako rozhodnúť vo veci okrem zastavenia konania, keďže existoval právny titul na konanie vo veci;*

- ODS bol povinný v prvom rade rešpektovať ústavu a práve v ústavnom kontexte mal posúdiť aj dispozičné právo navrhovateľa.“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej namietal, že v zmysle § 150 ods. 2 zákona o sudcoch sa na disciplinárne konanie primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu – Trestného poriadku, ak zákon o sudcoch neustanovuje inak alebo z povahy veci nevyplýva niečo iné. Zákon o sudcoch upravuje postup disciplinárneho súdu odlišne ako Trestný poriadok, ak k späťvzatiu návrhu dôjde po začatí ústneho pojednávania. Podľa § 129 ods. 6 zákona o sudcoch disciplinárny senát zastaví disciplinárne konanie, ak vyjde najavo niektorý z dôvodov zastavenia uvedených v § 124 pri ústnom pojednávaní (dôvodom zastavenia je aj späťvzatie disciplinárneho návrhu).

Odlišne analogickú situáciu rieši Trestný poriadok v § 239 ods. 2, podľa ktorého ak prokurátor na hlavnom pojednávaní oznámi, že ustupuje od obžaloby v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedených v obžalobe, súd obžalovaného oslobodí v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedený v obžalobe...

Vo vzťahu k uvedenému sťažovateľ argumentoval: „Prokurátor môže teda vziať obžalobu späť podľa § 239 ods. 1 TP iba do začatia hlavného pojednávania. Po začatí hlavného pojednávania sa už takýto úkon kvalifikuje ako ustúpenie od obžaloby podľa § 239 ods. 2 TP s odlišným právnym následkom (uvedeným v ust. § 239 ods. 2 TP). Z uvedeného vyplýva, že TP striktne odlišuje situáciu, kedy prokurátor (v postavení navrhovateľa) vezme návrh na začatie konania späť ešte pred začatím hlavného pojednávania, a keď tak urobí po začatí hlavného pojednávania. Zákon spája s takýmto postupom prokurátora odlišné právne následky. Uvedené jednoznačne reflektuje aj tú skutočnosť, že hlavné pojednávanie je verejné a po jeho začatí sa verejnosť môže dozvedieť, že obžalovaný čelí z nejakých dôvodov trestnému stíhaniu a obžalobe. Analogická situácia je aj v prípade disciplinárne stíhaného sudcu – verejnosť sa o konaní vedenom proti sudcovi dozvie spravidla až na ústnom pojednávaní (ak neberieme do úvahy situácie, kedy navrhovateľ sám iniciatívne informuje verejnosť - médiá o tom, že sudca je disciplinárne stíhaný).

Dôsledkom aplikácie ustanovení § 129 ods. 6 ZoS namiesto analogickej aplikácie § 239 ods. 2 TP v prípade sťažovateľa je, že verejnosť na neho nebude nazerať ako na osobu, ktorá sa nedopustila disciplinárneho previnenia (ktoré sa mu kládlo za vinu), ale ako na osobu, proti ktorej muselo byť disciplinárne konanie zastavené pre nedostatok vôle navrhovateľa pokračovať v disciplinárnom konaní. Navyše, napriek tomu, že aj navrhovateľ vo svojom späťvzati jasne komunikuje, že návrh berie späť aj preto, že nie je schopný preukázať splnenie jedného zo základných predpokladov príslušnej skutkovej podstaty – a to zavinenie, a teda by boli splnené podmienky pre oslobodenie sudcu, sudca si nemôže uplatňovať náhradu trov konania, ktoré mu pri obrane jeho práv vznikli. Podotýkame, že sťažovateľ čelil disciplinárnemu konaniu počas niekoľkých rokov, pričom sa uskutočnilo päť verejných pojednávaní, predkladal vyjadrenia, musel podávať odvolanie (ako sa ukázalo, nielen jeho odvolanie ale aj ostatná obrana používaná počas konania boli dôvodné).

Ustanovenie § 129 ods. 6 ZoS umožňujúce zastaviť konanie v dôsledku späťvzatia tak umožňuje navrhovateľovi určitú formu obštrukcie: Ak sa počas konania a dokazovania ukáže, že navrhovateľ nie je schopný preukázať tvrdenia, ktoré uvádza v návrhu na začatie disciplinárneho konania, a teda sú splnené predpoklady na oslobodenie disciplinárne stíhaného sudcu, navrhovateľ späťvzatím znemožní nielen úplné očistenie disciplinárneho sudcu v očiach verejnosti (odbornej aj laickej), ale vyhne sa aj povinnosti uhradiť disciplinárne stíhanému sudcovi vzniknuté a účelne uplatňované trovy konania. Takýto stav je ústavne neudržateľný.“

Podľa sťažovateľa tým, že prvostupňový disciplinárny senát „uplatnil problematické ustanovenie § 129 ods. 6 ZoS o zastavení disciplinárneho konania, čo v konkrétnych okolnostiach prípadu znamenalo porušenie ústavného princípu rovnosti strán. PDS tak urobil napriek tomu, že mohol uplatniť iné - ústavne konformné ustanovenie, a to ustanovenie podľa § 239 ods. 2 TP.“

Sťažovateľ v sťažnosti tiež argumentoval, že výkladom a aplikáciou zákona podľa jeho názoru disciplinárne súdy rozhodujúce v jeho veci porušili princíp rovnosti zbraní a významne zvýhodnili navrhovateľa voči sťažovateľovi, keď „priznali navrhovateľovi

právo na späťvzatie návrhu na piatom ústnom pojednávaní s právnym následkom zastavenia konania, a to po predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí ODS... a na základe podania navrhovateľa, ktorý explicitne uvádza, že nevie predložiť dôkazy na preukázanie zavinenia sudcu. Takýto postup disciplinárnych senátov v konkrétnom prípade spôsobil nerovnaké procesné práva a povinnosti navrhovateľa a odporcu, nerovnaké procesné podmienky a postavenie na ich uplatňovanie (resp. obhajovanie svojich záujmov) a podstatné zvýhodnenie navrhovateľa voči odporcovi.“. V danom prípade zastavenie disciplinárneho konania nemôže byť dostatočnou satisfakciou pre sťažovateľa, keď proti nemu vedené disciplinárne konanie bolo mediálne sledované.

Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol, že odvolací disciplinárny senát sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal obsahom späťvzatia návrhu, najmä s poukazom na alternatívny návrh na oslobodenie sťažovateľa prednesený navrhovateľom. Súčasne odvolací disciplinárny senát podľa sťažovateľa dezinterpretoval predchádzajúce rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 2 Dso 3/2011 z 31. októbra 2011 (ďalej len „rozhodnutie z 31. októbra 2011“).

Sťažovateľ ďalej namietal, že napadnuté rozhodnutie „*nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky*“, najmä odvolací disciplinárny senát sa nevyjadril k argumentácii sťažovateľa vyznievajúcej v jeho prospech, ale preskúmal predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho súdu z 31. októbra 2011, čo znamená v konečnom dôsledku aj nedostatok neustrannosti súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené je sťažovateľ toho názoru, že napadnutým rozhodnutím a konaním, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojitosti s čl. 47 ods. 3 a čl. 1 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky – Odvolací disciplinárny senát rozhodnutím sp. zn. 1 Dso 2/2012 zo dňa 21. 01. 2013, ako aj konaním ktoré mu predchádzalo, porušil základné právo JUDr. J. B. podľa čl. 46 ods. 1, v spojení s čl. 47 ods. 3 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – Odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 1 Dso 2/2012 zo dňa 21. 01. 2013 sa zrušuje a vec sa mu vracia, aby ju urýchlene [bez zbytočného odkladu] znovu prerokoval a rozhodol.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky – Odvolací disciplinárny senát je povinný uhradiť JUDr. J. B. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania prostredníctvom jeho právnej zástupkyne.“

II.

Konanie pred disciplinárnym súdom a jeho rozhodnutia

Navrhovateľ podal 27. novembra 2009 proti sťažovateľovi návrh na začatie disciplinárneho konania pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. g) zákona o sudcoch z dôvodu spôsobenia zbytočných prietáhov v 4 trestných veciach.

Rozhodnutím prvostupňového disciplinárneho senátu zo 6. apríla 2011 bol sťažovateľ uznaný za vinného a bolo mu uložené disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 zákona o sudcoch, a to preloženie sudcu na súd nižšieho stupňa.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, na základe ktorého odvolací disciplinárny senát rozhodnutím z 31. októbra 2011 zrušil prvostupňové rozhodnutie zo 6. apríla 2011 a vec vrátil prvostupňovému disciplinárnemu senátu.

Podaním urobeným v elektronickej forme z 13. decembra 2011 navrhovateľ vzal disciplinárny návrh na začatie disciplinárneho konania proti sťažovateľovi späť. Na ústnom pojednávaní konanom 14. decembra 2011 bolo predmetné podanie potvrdené ústne do zápisnice.

Následne vydaným prvostupňovým rozhodnutím bolo disciplinárne konanie proti sťažovateľovi zastavené z dôvodu späťvzatia disciplinárneho návrhu. Na základe podrobne odôvodneného odvolania podaného sťažovateľom odvolací disciplinárny senát rozhodol napadnutým rozhodnutím tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd v odôvodnení najskôr uviedol dôvody, ktoré viedli sťažovateľa k podaniu odvolania:

«Menovaný sudca poukazoval na skutočnosť, že v jeho disciplinárnej veci rozhodoval odvolací disciplinárny súd dňa 31. októbra 2011 pod č. k. 2 Dso 3/2011 tak, že zrušil rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho súdu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Dôvodom bolo, že skutkové zistenia prvostupňového disciplinárneho súdu boli neúplné a nesprávne a právne závery nesprávne a predčasné. Poukazoval na to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho súdu, obsahuje viaceré zásadné právne názory, z ktorých je podľa názoru disciplinárne stíhaného sudcu podstatným nasledovný právny názor: „Z uvedeného podľa názoru odvolacieho disciplinárneho súdu vyplýva, že vo veciach špecifikovaných v návrhu na disciplinárne konanie došlo k prietahom, avšak z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by u sudcu JUDr. J. B. bola naplnená vôľová zložka zavinenia, teda chcenie, uzrozumenie, či spoliehanie sa bez primeraných dôvodov, že k prietahom vo vybavovaní predmetných vecí nedôjde, naopak odvolací disciplinárny súd zistil také skutočnosti, ktoré vôľovú zložku zavinenia vylučujú“. Toto zistenie odvolacieho disciplinárneho súdu ďalej pokračuje: „Vzhľadom na množstvo vecí, ktoré boli sudcovi pridelené na konanie a rozhodnutie v rokoch 2007-2010, nemohol sudca v každej jednotlivéj veci, a teda aj vo veciach 1T 25/1999, 5T 2/2004, 5To 4/2009 a 5To 12/2009 konať bez prietahov.“ Z toho súd dospel k záveru, že „Všetky tieto skutočnosti nasvedčujú tomu, že sudca JUDr. J. B. neporušil svoju sudcovskú povinnosť konať bez zbytočných prietahov zavinené.“ Vzhľadom na uvedené zistenia odvolacieho disciplinárneho súdu JUDr. B. počas ústneho pojednávania uskutočneného dňa 14. decembra 2011 žiadal, aby disciplinárny súd rozhodol tak, že ho v plnom rozsahu oslobodí. Ďalej uviedol, že počas tohto ústneho pojednávania mu súd krátkou cestou doručil

späťvzatie návrhu na začatie konania zo strany navrhovateľa, pričom navrhovateľ počas pojednávania dňa 14. decembra 2011 uviedol, že súhlasí s oslobodením JUDr. B. JUDr. B. ďalej uviedol, že počas tohto pojednávania nastala situácia, že sa „stretli“ dva dôvody na ukončenie predmetného disciplinárneho konania, a to oslobodenie spod návrhu a zastavenie konania. Poukazoval pritom na ustanovenie § 129 ods. 4 a ods. 6 zákona. Vyslovil právny názor, že keďže odvolací disciplinárny súd uviedol, že JUDr. B. neporušil svoju sudcovskú povinnosť konať bez prieťahov, bolo povinnosťou prvostupňového disciplinárneho súdu postupovať podľa ustanovenia § 129 ods. 4 zákona a bez ohľadu, že navrhovateľ na pojednávaní vzal svoj návrh na začatie konania späť, mal postupovať podľa postupnosti, ktorú zákonodarca určil v ustanovení § 129 zákona. Poukazoval na to, že zákon nerieši osobitne situáciu, keď sa „stretnú“ dva možné dôvody ukončenia konania, čo je ďalším argumentom, ktoré podporujú jeho tvrdenie, že v takom prípade mal súd rozhodnúť jednak v zmysle skorších ustanovení príslušného právneho predpisu, a tiež s ohľadom na to, ktoré rozhodnutie je pre disciplinárne stíhaného sudcu priaznivejšie. V prejednávanej veci je priaznivejším pre disciplinárne stíhaného sudcu oslobodzujúce rozhodnutie. Poukazoval tiež na to, že s ohľadom na ustanovenie § 150 ods. 2 zákona, môže súd primerane aplikovať ustanovenie § 239 ods. 2 Trestného poriadku, pričom tiež poukazoval na rozhodnutie vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Ds 8/2005.»

Následne odvolací disciplinárny súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uviedol svoje vlastné zistenia a závery:

«Podľa § 124 písm. a/ zákona disciplinárny senát bez ústneho pojednávania konanie zastaví, ak bol návrh na začatie disciplinárneho konania podaný oneskorene alebo vzatý späť.

Podľa § 129 ods. 5 zákona ak disciplinárny senát sudcu oslobodil, má sudca, proti ktorému sa disciplinárne konanie viedlo, nárok voči štátu na náhradu trov účelne vynaložených v súvislosti s disciplinárnym konaním. Disciplinárny senát rozhodne o tomto nároku vo svojom rozhodnutí. Ak treba vykonať ďalšie vyšetrovanie, rozhodne o nároku sudcu na náhradu trov samostatným rozhodnutím.

Podľa § 129 ods. 6 zákona disciplinárny senát zastaví disciplinárne konanie, ak vyjde najavo niektorý z dôvodov zastavenia uvedených v § 124 pri ústnom pojednávaní.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení zákona, podľa názoru odvolacieho disciplinárneho senátu, prvostupňový disciplinárny súd po doručení späťvzatia návrhu navrhovateľom nemal inú možnosť, ako disciplinárne konanie zastaviť. Ide o jeden z taxatívne uvedených dôvodov pre zastavenie uvedených v ustanovení § 124 zákona (okrem dôvodu späťvzatia, sem patrí aj dôvod oneskorene podaného návrhu na začatie disciplinárneho konania, prekážka amnestie, zánik zodpovednosti za previnenie, či priestupok, dôvod *ne bis in idem*, odvolanie z funkcie sudcu, či zánik jeho funkcie, absencia podnetu poškodeného v zákonom určených prípadoch). Prvostupňový disciplinárny súd mal v prvom rade možnosť zastaviť konanie bez ústneho pojednávania podľa vyššie citovaného ustanovenia (§124 písm. a/ zákona), a to vzhľadom k tomu, že späťvzatie návrhu mu bolo doručené elektronicky deň pred vytyčeným termínom ústneho pojednávania (13. decembra 2011). V danom prípade k zastaveniu konania došlo až na ústnom pojednávaní (14. decembra 2011), čo zákon v ustanovení § 129 ods. 6 zákona, nielenže pripúšťa, ale prikazuje (... senát zastaví disciplinárne konanie, ak vyjde najavo niektorý z dôvodov zastavenia uvedených v § 124).

Späťvzatím návrhu na disciplinárne konanie vzniká situácia, že disciplinárny senát nemá právny titul ďalej konať, keďže niet navrhovateľa a ani samotného predmetu, o ktorom má konať. Využitie dispozitívnej zásady navrhovateľom možno prirovnať k procesnej situácii uvedenej v § 239 Trestného poriadku – späťvzatiu obžaloby, resp. dohody o vine a treste prokurátorom.

Akceptovať právny názor odvolateľa o postupnej „hierarchii“ rozhodovacích dôvodov uvedených v ustanovení § 129 zákona je neprijateľné. Už z vyššie vymenovaných dôvodov, ak disciplinárny senát zistí niektorý z dôvodov pre zastavenie, musí konanie zastaviť. V opačnej situácii by existovali popri sebe dve rozhodnutia – napr. rozhodnutie príslušného orgánu o amnestii a rozhodnutie o oslobodení, rozhodnutie orgánu v trestnom konaní a rozhodnutie o oslobodení, rozhodnutie o zániku zodpovednosti za priestupok a rozhodnutie o oslobodení. Ako vidieť ide o logicky, teleologicky aj legislatívne neprípustný výklad.

Procesný stav v pripodobňovanej veci odvolateľom (2 Ds 8/2005) bol diametrálne odlišný, ktorý nie je možné aplikovať na danú disciplinárnu vec. V označenej veci nedošlo k späťvzatiu návrhu, ale návrh bol podaný oneskorene, čo viedlo k právoplatnému

zastaveniu konania. Až na požiadanie disciplinárne stíhaného sudcu, dovolávajúceho sa pokračovania v konaní poukázaním na § 11 ods. 2 vtedy platného Trestného poriadku bolo v disciplinárnom konaní pokračované. Disciplinárny súd tu totiž oneskorene podaný návrh posúdil analogicky ako „premlčanie“ disciplinárneho stíhania v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ vtedy platného Trestného poriadku. Trestný poriadok totiž pripúšťa dve výnimky, v ktorých je možné napriek zastavujúcim dôvodom pokračovať v konaní. Jednak ide o premlčací dôvod (§ 9 ods. 1 písm. a/ súčasného Trestného poriadku) alebo dôvod uvedený v § 215 ods. 2 písm. a/ súčasného Trestného poriadku, t. j. zastavenie trestného stíhania pre jeho neúčelnosť. V týchto prípadoch môže obvinený vyhlásiť do troch dní od doručenia uznesení, že na prejednaní vecí trvá, pričom zákonodarca vyžaduje, aby bol o tom v rozhodnutí vopred aj poučený. Je zjavné, že späťvzatie návrhu navrhovateľom na disciplinárne potrestanie sudcu pre disciplinárne previnenie, nie je ani jedným zo zákonných dôvodov, aby mohlo byť v konaní pokračované a prípadne po vykonaní dokazovaní vyhlásené oslobodzujúce rozhodnutie.

Pre úplnosť veci odvolací disciplinárny senát poukazuje na to, že rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho súdu, sp. zn. 2 Dso 3/2011-511 z 31. októbra 2011, bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho súdu, sp. zn. 2 Ds 11/2009-425 zo 6. apríla 2011 a vec bola vrátená prvostupňovému disciplinárnemu súdu pre nedostatočne zistený skutkový stav a na doplnenie dokazovania v smeroch uvedených v rozhodnutí odvolacieho disciplinárneho súdu a na nové rozhodnutie vo veci, a preto konštatovanie uvedené v závere tohto rozhodnutia „Všetky tieto skutočnosti nasvedčujú tomu, že sudca JUDr. J. B. neporušil svoju sudcovskú povinnosť konať bez zbytočných prieťahov zavinené“, na ktoré JUDr. B. poukazuje, je protirečivé a nezodpovedá predchádzajúcemu obsahu tohto rozhodnutia. Pokiaľ by odvolací disciplinárny súd dospel k takémuto záveru, na rozdiel od záveru prvostupňového disciplinárneho súdu, bolo jeho povinnosťou rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho súdu podľa § 131 ods. 4 zákona zrušiť a JUDr. J. B. podľa § 129 ods. 4 zákona oslobodiť spod disciplinárneho previnenia. Skutočnosť, že odvolací disciplinárny senát k takémuto záveru nedospel, nepochybne nasvedčuje práve skutočnosť, že po zrušení rozhodnutia prvostupňového disciplinárneho súdu, vec vrátil na nové konanie.

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ vzal návrh na začatie disciplinárneho konania v zmysle § 120 ods. 9 zákona späť, odvolací disciplinárny senát je povinný rešpektovať dispozičné právo navrhovateľa.»

III.

Východiská a závery ústavného súdu

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý je oprávnený a povinný posúdiť namietanú neústavnosť konania a rozhodovania v tejto veci, pretože niet iného nadriadeného alebo opravného súdu, ktorý by chránil základné práva sťažovateľa ako účastníka disciplinárneho konania podľa ústavy a dohovoru pred odvolacím disciplinárnym súdom.

Disciplinárny súd v zmysle judikatúry ústavného súdu sa síce nepovažuje za všeobecný súd, ktorého právomoc je vymedzená v čl. 142 ods. 1 ústavy, ale na druhej strane je súdom, ktorého pôsobnosť je definovaná v zákone o sudcoch a je zameraná výlučne na disciplinárne veci sudcov všeobecných súdov (m. m. PL. ÚS 7/02, III. ÚS 392/2010, II. ÚS 140/2011). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd rozhoduje aj o sťažnostiach fyzických osôb na porušenie ich základných práv v konaní pred disciplinárnym súdom. Disciplinárne konanie má povahu a znaky trestného konania a disciplinárny súd je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na základné zásady, ktoré sa aplikujú v trestných veciach. Preto v prípade, ak dôjde k porušeniu týchto zásad a takéto porušenie je v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dochádza aj k porušeniu základných práv disciplinárne obvineného sudcu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na... súde... Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy... všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti (napr. I. ÚS 17/01) opakovane uvádza, že úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02). Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky

právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94).

Všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, IV. ÚS 96/07). Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorým je Slovenská republika viazaná. Výklad a aplikácia zákonných predpisov musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu,

ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah sa ústavný súd zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho postupu odvolacieho disciplinárneho senátu z uvedených hľadísk. V predmetnej veci bolo úlohou ústavného súdu rozhodnúť o tom, či napadnutým rozhodnutím boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 a čl. 1 ods. 1 ústavy. Porušenie označených práv vidí sťažovateľ v tom, že odvolací disciplinárny senát zamietol jeho odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bolo proti nemu vedené disciplinárne konanie zastavené v dôsledku späťvzatia disciplinárneho návrhu navrhovateľom. Podstatou námietok sťažovateľa bolo tvrdenie, že vzhľadom na niekoľko rokov trvajúce disciplinárne konanie, ktoré bolo mediálne sledované, ako aj vzhľadom na späťvzatie disciplinárneho návrhu pre jeho nedôvodnosť mal byť sťažovateľ spod disciplinárneho previnenia oslobodený využitím analógie legis – § 239 ods. 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ v tejto súvislosti tiež poukázal, že zastavením disciplinárneho konania mu nebola poskytnutá morálna satisfakcia v miere korešpondujúcej so zásahom do jeho práv, a teda bolo znemožnené jeho „úplné očistenie“.

Pre posúdenie veci sťažovateľa bolo relevantné, aby sa ústavný súd zameral na procesnú zákonnú úpravu vzťahujúcu sa na danú vec. Samotný priebeh disciplinárneho konania je upravený v zákone o sudcoch v jeho ustanoveniach § 120 až § 135. Systematicky je tento priebeh uvedený vzostupne, t. j. od podania návrhu (§ 120) až po zahľadenie disciplinárneho postihu (§ 135).

Podľa § 124 písm. a) zákona o sudcoch disciplinárny senát bez ústneho pojednávania konanie zastaví, ak bol návrh na začatie disciplinárneho konania podaný oneskorene alebo vzatý späť.

Podľa §120 ods. 9 zákona o sudcoch návrh na začatie disciplinárneho konania možno vziať späť až dovtedy, kým sa disciplinárny senát, prípadne odvolací disciplinárny senát odoberie na záverečnú poradu. Ten, kto vzal návrh na začatie disciplinárneho konania späť, nemôže už v takomto prípade podať nový návrh.

Podľa § 129 ods. 6 zákona o sudcoch disciplinárny senát zastaví disciplinárne konanie, ak vyjde najavo niektorý z dôvodov zastavenia uvedených v § 124 pri ústnom pojednávaní.

Podľa § 150 ods. 2 zákona o sudcoch pri posudzovaní disciplinárnej zodpovednosti sudcu sa primerane použije prvá časť Trestného zákona a na disciplinárne konanie sa primerane použije Trestný poriadok, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak z povahy veci nevyplýva niečo iné, pri posudzovaní.

Dôležitým aspektom v danej veci je posúdenie, či disciplinárne senáty konajúce vo veci sťažovateľa vo vzťahu k procesnému úkonu navrhovateľa – späťvzatiu disciplinárneho návrhu mali v súlade s § 150 ods. 2 zákona o sudcoch postupovať analogicky podľa § 239 ods. 2 Trestného poriadku, a teda rozhodnúť o oslobodení sťažovateľa spod disciplinárneho previnenia alebo bol zákonný nimi aplikovaný postup, pri ktorom disciplinárne konanie zastavili v súlade s § 129 ods. 6 v spojení s § 124 písm. a) zákona o sudcoch.

Podľa § 239 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor môže vziať späť obžalobu až do začatia hlavného pojednávania a návrh na dohodu o vine a treste do začatia verejného zasadania nariadeného na jeho prejednanie; vec sa tým vracia do stavu prípravného konania. Predseda senátu uznesením vezme na vedomie späťvzatie obžaloby alebo späťvzatie návrhu prokurátora na dohodu o vine a treste. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia ak prokurátor na hlavnom pojednávaní oznámi, že ustupuje od obžaloby v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedených v obžalobe, súd obžalovaného oslobodí v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedený v obžalobe. Ak obžaloba obsahuje návrh na uloženie ochranného opatrenia zhabania peňažnej čiastky alebo zhabania majetku a prokurátor

na hlavnom pojednávaní oznámi, že od tohto návrhu ustupuje, súd postupuje podľa § 362a ods. 4.

V prípade analógie zákona (analogia legis) ide o prenesenie zákonného hodnotiaceho meradla na zákonom (alebo iným právnym predpisom) neupravenú právnu otázku na základe podobnosti. Posúdenie, resp. výklad, či v danom prípade ide o takú otázku, ktorá môže byť predmetom analógie zákona, ako aj prípadné použitie analógie zákona (podobného právneho predpisu na podobný vecný stav), a rozhodnutie na základe jej použitia patrí zásadne do právomoci všeobecného súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. II. ÚS 122/03, IV. ÚS 107/2012).

Z citovaných ustanovení zákona o sudcoch vyplýva, že zákon rozlišuje dva momenty, kedy navrhovateľ využívajúc dispozičné oprávnenie vyplývajúce mu z § 120 ods. 7 tohto zákona môže až do chvíle, kým sa disciplinárny senát neodoberie na záverečnú poradu, vziať svoj disciplinárny návrh späť. V prvom prípade, ak tak urobí pred ústnym pojednávaním, disciplinárny senát zastaví disciplinárne konanie podľa § 124 písm. a) zákona o sudcoch alebo v druhom prípade, ak k späťvzatiu dôjde počas ústneho pojednávania, kedy disciplinárny senát zastaví disciplinárne konanie podľa § 129 ods. 6 zákona o sudcoch. V oboch prípadoch je právnym následkom dispozície s disciplinárnym návrhom zastavenie disciplinárneho konania, pričom dôvody zastavenia sú v zákone o sudcoch stanovené taxatívne. Ústavný súd v tejto súvislosti tiež konštatuje, že platná zákonná úprava nepodmieňuje zastavenie disciplinárneho konania súhlasom stíhaného sudcu.

Z uvedeného vyplýva, že zákon o sudcoch procesný postup disciplinárneho senátu, resp. odvolacieho disciplinárneho senátu v prípade späťvzatia návrhu na začatie disciplinárneho konania stanovuje, dokonca predvída oba momenty, kedy môže navrhovateľ vziať svoj návrh späť (pred alebo počas ústneho pojednávania). Podľa názoru ústavného súdu preto nie je potrebné v otázke pravidiel pre procesný postup a rozhodovanie disciplinárneho senátu v prípade späťvzatia návrhu na začatie disciplinárneho konania

aplikovať analógiu legis, a teda použiť Trestný poriadok, tak ako to v sťažnosti navrhuje sťažovateľ.

Ústavný súd dospel k záveru, že hoci bol pôvodný disciplinárny návrh vzatý späť ako nedôvodný a jeho dôsledkom bolo v prípade sťažovateľa niekoľkoročné mediálne sledované disciplinárne konanie, a teda existencia hrozby konštatovania viny a uloženia disciplinárneho opatrenia, čo mohlo mať vplyv na výkon jeho sudcovskej funkcie a súčasne bolo spôsobilé zasiahnuť do jeho práva na ochranu osobnosti, resp. profesionálnej cti, uvedené nemožno považovať za dôvod, na základe ktorého by ústavný súd vyhodnotil napadnuté rozhodnutie ako neakceptovateľné a arbitrárne, keďže disciplinárne senáty konajúce vo veci sťažovateľa postupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sudcoch.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nemožno považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv (m. m. I. ÚS 3/97).

Sťažovateľ v sťažnosti tiež poukázal aj na rozdielnosť prístupu odvolacieho disciplinárneho senátu k rozhodovaniu v obdobnej veci.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj právny názor, podľa ktorého právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) *Beian v. Rumunsko* (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa považuje za potrebné zopakovať svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutého rozhodnutia prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľa za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto rozhodnutie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol, že odvolací disciplinárny senát neodpovedal v napadnutom rozhodnutí na všetky ním v odvolaní uvedené relevantné argumenty.

K uvedenému ústavný súd uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie (porovnaj napr. III. ÚS 209/04). Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie podľa názoru ústavného súdu aj náležite odôvodnené, keďže podľa názoru ústavného súdu odvolací disciplinárny senát v dostatočnej miere poskytol odpovede na všetky podstatné sťažovateľom namietané skutočnosti v ním podanom odvolaní.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľa odvolací disciplinárny senát, ako aj prvostupňový disciplinárny senát v odôvodnení svojich rozhodnutí aplikovali ústavne konformným spôsobom príslušné právne normy obsiahnuté predovšetkým v zákone o sudcoch. V danom prípade napadnuté rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím podľa názoru ústavného súdu znesie kritériá kladené na rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré vyplývajú z ústavných záruk základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých súčasťou je aj predpoklad, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite (m. m. II. ÚS 63/06).

Ústavný súd dodáva, že nemenej podstatnou pre jeho závery bola skutočnosť, že z hľadiska materiálneho bolo o veci sťažovateľa (jeho odvolaní) riadne rozhodnuté a sťažovateľ mal možnosť uviesť dôvody, pre ktoré nesúhlasil s prvostupňovým rozhodnutím, čo aj podrobným písomným odvolaním učinil.

Sumarizujúc dosiaľ uvedené ústavný súd konštatuje, že namietané rozhodnutie nevykazuje znaky arbitrárnosti, a zároveň považuje právne názory odvolacieho

disciplinárneho senátu za legitímne a z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd nezistil, že by napadnutému rozhodnutiu bolo možné vyčítať jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti uzavrel, že právne závery odvolacieho disciplinárneho senátu v sťažovateľovej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s požiadavkami, ktoré vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy, porušenie ktorého sťažovateľ namietal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia v spojitosti so sťažovateľom vznesenou námietkou porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo v súvislosti s námietkou arbitrárnosti tohto rozhodnutia dôjsť ani k porušeniu čl. 47 ods. 3 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2013